

1886

Budapest, 1885.

Ötödik évfolyam 25. szám.

Péntek november 6.

KIADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.
Ide címzendők az előfizetési
pénzek, hirdetések és nyilt-
terek.
Megjelen minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes számok 10 krért
az elárúsító helyeken
kaphatók.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZEEKESZTŐSÉG:
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.
Ide küldendő a lap szellemi
részét illető minden köz-
lemény.
Megjelen minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes számok 10 krért
az elárúsító helyeken
kaphatók.

Tiz év!

November 4-én volt tiz éve annak, hogy Tisza Kálmán átvette a miniszterelnökséget. Értjük, hogy hivi tömjénes ünnepélyt csaptak e nap emlékeztérére, értjük a frázisokat valamennyit, melyek e napra a kormányparti sajtóban világnak eresztettek, de lehetetlen hogy mi is meg ne tegyük észrevételeinket ez alkalomból.

Tiz év! Mindig azt hangoztatják, hogy tiz év a nemzetek életében csak egy perc, eltűnik hamar s alig hagy nyomot maga után!

Tiz év! Mi meg azt mondjuk, hogy ez a tiz év Tisza Kálmán decenniuma, sulyos átok eddig talán még megsemmisítő gyümölcseit hozta nemzetünkre, a mely alig képes e csapások alatt ez átok valódi méretét fölfogni!

Bár merre tekintünk széles e hazában mindenütt elszegényedést találunk és elégedetlenséget, mindenütt a zsidót látjuk, mely urrá nőtte ki magát e hazán! És hogy mit jelent ez — azt mi tudjuk jól s mások is tudják, de ezek mint a nagy mester alázatos mame-lukjai nem merik a szót ajkukra venni, mely kimondaná az ítéletet a Tisza kormány fölött.

A mikor Tisza Kálmán megkezdte miniszterelnöki működését, hazánk összes viszonyaiban feneketlen zavar uralkodott. A pénzügyi zavarok aláásták volt a magyar állam lételeményeit, a közgazdasági romlás kézzelfogható jelekben nyilvánult. A nemzeti viszonyok kuszáltak és ziláltak voltak. Horváthországhoz való viszonyunk meg volt lázulva! Mind ezen bajokon észlelhetünk-e most tiz év után javulást?

Pénzügyi helyzetünk — ezt mutatja a roppant deficizt — nem változott jobbra, az állam pénzügyi konszolidálása nem éretett el: az államháztartás rettentő ziláltságát a tiz év alatt ki nem hevertük, az adók elérték azt a határvonalat melyen túl menni nem szabadna s mégis jogosnak mondják mame-lukjaink a reményt, hogy az ország pénzügyeinek végleges rendezése legközelebb várható! Balga reménység! A közgazdaságban most közelebb — mint tiz év előtt — állunk a válság örvénye mellett, melybe ma holnap besodortatunk! A nemzeti viszonyok kuszáltak és ziláltak mint tiz év előtt és Horváthországhoz való viszonyunk? Erről meg szólni sem akarunk!

No hát hol van az a „roppant haladás,” melyet Tisza Kálmán decenniuma alatt tetünk? Azt mondják majd: tekints csak az országos kiállításra, melyet november 4-én zártak be éppen a jubileum napján — s a mi egy évtizeddel ezelőtt csak merész álom volt t. i. a nemzeti ipar megteremtése az mindinkább megvalósult, s a reményteljes kezdet egészséges tovább fejlődést ért el.

Ez hadd álljon a dicsőítések aranytábláján, nem bánjuk! De Tisza Kálmán ebben vajmi kevés az érdeme — azaz hogy mégis — az a nagy csoport az Izrael fajtajából, a mely löleslábosan pöffeszkedik becsempészett iparával — hadd legyen ez Tisza Kálmánnak himnusz zengő kísérelője!

Az a familiaritás, melyet a Tisza kormány a zsidókkal szemben létesített, az a kiválólag a zsidót előtérbe hurcoló barátok-

zásokkal a választott sáskahaddal — ez az a mi előttünk a jelen kormányt oly végtelen alacsony fokon állónak tünteti föl! Ez az a mi magyar nemzetet a végromlás felé vezényli — a liberalizmus „egyengető szelleme” lebeg felettünk, alattunk, körülöttünk s dicsőített önmagát mindennap s bókolt Tisza Kálmánnak a jubileum ünnepén. A miniszterelnök pedig jogosan azoníthatja magát ezzel a „szabadelvűséggel,” mert ebben rejlik az ő történelmi jelentősége! Ez a „modern liberalizmus” jogod ad mindenkinek fufanggal, ravaszággal elharácsolni a mások vagyonát, eszerint mindenkinek joga van harcot folytatni az összességgel, mert ezeknek a Tisza-korszak liberálistáinak tanai szerint az élet nem egyéb mint létérti küzdelem! Eszerint tehát nem a közérdek, hanem az egyéni érdek képezi a törekvések rugóját, mert — minden ember boldogságra van teremtve s ebből kinek-kinek annyi részt van joga kivenni, a mennyit kivenni képes, tekintet nélkül arra, hogy nem csorbítja-e mások hasonló jogát. A Tisza kormány liberalizmusa alatt számos oly törvények jöttek létre, melyek a becsületes, de kevésbé fufangos embereket az ügyes gazemberek prédájává szolgáltatják ki!

A ki ennek koronázására dicsőséget zeng Tisza Kálmán évtizedes miniszterelnökségének jubileuma alkalmából, ám tegye meg, de csendes pillanatokban gondolja fontolja meg jól — s adjon maga-magának választ — meg vagyunk győződve e válasz nem lesz más, mint az, a mit e sorokban odavetettünk.

Halottak emléke.

Szokásos kegyelettel ülte meg a keresztény világ a halottainak emlékére szánt ünnepet. Nekünk antisemitáknak is vannak halottjaink. — Nem azon holtakról akarunk most szólni, kik a zsidók kése alatt véreztek el és kiknek sirjait a szülők könnyei nem áztathatnak, mert a kegyetlen sakterek még ennyi vigaszt sem hagytak meg a szegény megrablottak számára. Az antisemitizmusnak vannak eszményi halottai és azokról akarunk megemlékezni.

Volt idő és nemrég, midőn nem egy antisemita bekövetkezőnek tartotta, hogy a kormány látván a népnek kifosztását a zsidók által, látván, hogy a zsidó vagyonunkra, erkölcsünkre, országunk hatalmára nézve, csak pusztítólag hat; — hogy mondjuk a kormány maga vissza térve hazánk létesítésének alapfeltételeihez, a kereszténység eszméjéhez, kezéhez veendi a zsidó-kérdést és azt hatalmi eszközeivel, a törvényes korlátok között fogja rendezni, üdvére a kereszténységnek, és bizonyára nagy szerencséjére a zsidóságnak. E remények meghiusultak, a kormány zsidószere- tetében vak, vagy teljesen tehetetlen. Egy intézményünkben sem látjuk a keresztény eszme ki nyomtatát, a mi pedig nem az, az zsidó. Sőt ma sem ébred a kormány a veszély öntudatára, midőn a zsidó gazdálkodás folyamán minden forrong a magyar körül, horvát, tót, oláh, mozog: hiába hivatkozunk előtte, régi jogra, törvényre, ok azon zsidó elmélettel felelnek, melyet a magyar ál szabadelvűség nevelt nagyra; hogy nem érzik az együttartozás anyagi hasznait: és zsidó szellemű kormányunk nem tud mással felelni, mint azon szomorú hatalmi eszközökkel, melyek men-

nel inkább alkalmaztatnak, annál inkább árulják el a gyengeséget; ezt teszi kormányunk, akkor midőn az isteni gondviselés megadta máris országának a keresztben a tartós, a változhatlan egyesülési jelvényt, mely alatt egyesüljünk; — és a sors a zsidóban a közös ellenséget, kinek szelleme iránti küzdelemben együtt maradjunk. Az antisemitizmus első halotta tehát a hatalom iránti bizalom.

Biztunk, köteles fűni hódolattal biztunk a keresztény főpapságban, a zsidóházasság körül kifejtett tevékenységük, csak fokozta bizalmunkat; de mióta látjuk, hogy az ugynevezett békeség kedvéért készek a zsidókkal megosztani kiváltságos főrendi állásukat, nagy nevű Cardinális és püspökök beszédeket tartanak a zsidók mellett megdöbbenve látjuk, hogy jó lesz gyermekeink számára eltenni azokat a régi kis katekizmusokat, melyekből még mi tanultunk hitet és vallást; az újabb kiadások talán már valami főrabbi censuráján mennek keresztül.

Voltak köztünk kik teljes odaadással azon fáradoztak, hogy a zsidókérdés vezérlete az urak kezében legyen letéve, a veszély közössége, fényes emlékek, az ősök példánya, mind meg annyi garantiát képezett arra nézve, hogy az osztály fel-fogva saját érdekét, megragadva az alkalmat bizonyítaná a nép előtt, hogy a vagyoni helyzet különbözősége nem fosztotta meg a képességtől a néppel együtt érezni, élére fog állani az érdekes mozgalomnak, mely meggyőződésünk szerint egyedül van arra hivatva, hogy kiegyenlítse azon ellentéteket, melyek szülték a socializmust. Reményeink e téren sem teljesültek mentül kiváltságosabbak uraink, annál közelebb állnak uraink a zsidókhoz. Félnék, hogy közeledvén a néphez, fényes ruhájukhoz egy porszem tapad, mely munka közt szállt a vész fiára; de közelebe ereszti a zsidót kit talán hat kommot diener kefél fényesre, de azért ott maradnak a foltok, melyeket eltörlhetetlenül okoz az uzsora és a csalás.

E csalódott bizalmunkról emlékeztünk mi meg a halottak-napja alkalmából, emlékeink ez irányban komolyak, de nem búsak; olyanba veszünk mint a természet törvényeit, mely lehullatja ősszel a fáknak már nem életre való leveleit, de meg jön tavasszal a kikelet, újra serdül minden és bőven porlódik mindaz a mi veszett, mert veszni való volt. Feléi csalódásunkat a borultság melyet belőlük meríthetünk, hogy mint osztály még oly hatalmas, hogy hivatva volna az antisemitizmust monopolizálni; az antisemitizmus a népé, csak aki avval és annak érdekeivel módosítja magát egészen, csak az lehet igazi antisemita valamint csakis e széles alapon nyugvó antisemitizmus lehet és fog is győztes lenni.

Folytassuk tehát lankadatlanul a megkezdett munkát, bizalommal nézzünk a jövőbe kell jönni egy jobb kornak, mely a miénk lesz és pedig zsidók nélkül. Megszűnik az antisemitizmus mondják örömmel egy zsidó barát körben, mintha az megszűnne a mi örök igazságon alapszik.

Halottak ünnepéről írunk, természetes, hogy a halálra is gondolunk, de nem léven főrendű sített főispánunk, nem veszünk a pogány korból zármondatot és nem mondjuk velük: morituri, te salutant; mi keresztények és hívők vagyunk, mi inkább követjük a karthauziak példáját és avval bucsuzunk az uralkodó zsidó szellemtől; memento mori.

Hogy áll a világ.

Itthon és másutt. A boszniai vasutakon az általános magán forgalom be lett szüntetve, a mi azzal lett indokolva, hogy a katonai vasutak most már tisztán katonai dolgokban lesznek el foglaltva. Igen furcsa hír ez, annál is inkább mert minduntalan arról beszélnek illetékes körökben s a delegációkban, hogy a mi monarchiánk egyet értve a többi nagy hatalmakkal a békét minden áron megfogják védeni és föntartani, igen furcsa mondjuk, s mégis igaznak bizonyult, mert a hadügyi miniszterium részéről beparancsolt hadtestek, melyek a célból mentek Boszniába, hogy az ott már régebben elhelyezett csapatokat váltásuk fel, bementek ugyan, de a főváltandó csapatok is benmaradtak, sőt az idén szabadságolándó kiszolgált egységeket nem eresztették haza. Tehát — ebből azt látjuk, hogy nem igen biznak a „békében“ s már most lassan lassan minden feltűnést kerülve hadi-lábra állítják az okkupált területeken levő csapatokat. Mi nem biztunk soha sem a hivatalos és félhivatalos biztatásokban s egyre mondtuk, hogy hát még sincs minden úgy a mint lenni kellene!

Most meg annak híre is vettük, hogy Montenegro is mozgósít és 35 ezer főre menő csapatait a határok felé tolja, hát miért ne tegyük mi is? Csak azt csodáljuk, hogy a delegációkban ily kérdést nem intéztek a miniszterhez, tudott volna-e erre is kibúvó feleletet adni? Ami tény azt csak el-nem tushatja! Mi pedig adófizetők ki vagyunk szolgáltatók, — már azt akartuk mondani az önkénynek — mert hát másnak nehezen is lehetne ezt elkeresztelni. A szemedbe édes szavakkal azt mondják, hogy „nem“; hátad mögött meg az ellenkezőjét teszik, azt a mi senkinek sincs ügye, a mitől annyira sujtva hazánkban mindenki retteg kivéve a czopfos Schlepssábel urakat! Ez a mi parlamentalizmusunk? Aljas játékvá lett ez a nagy uraknak úgy csinálnak velünk mint a macska a fogott egérrel! Ez a mi önrendelkezési jogunk? Süssék meg — de különben a nép maga is nagy részt bűnös abban, hogy eddig jöhettünk, a nép választja képviselőit, mert nem keresi ki azokat a férfiakat kik a független elvnek hódolnak s nem vetik magukat alá a Reix-Krix-miniszter karderősítéseinek; férfiak-e azok a szabadalmi hősök a kik készen vannak minden pillanatban, mindenre, mint a kínai pagódlit, mameluk módjuk szerint igent inteni üres fejükkel — mindenre a mit a „nagy mester“ kíván!

Elszomroodik a szívünk, ha nézzük azt a gonosz „liberális“ játékot, ha halljuk a katonazenék indulót! Arra vagyunk-e mink terentve, hogy mások számára hozzuk ki a gesztenyét a tűzből? „Gott erhalte“ őket — sok esztendőkön át a zsidók kedvére és üdvére és a mi nemzetünk vesztére! Miért nem is imádkozik a mameluk had! Szégyen reánk!

Németország és Spanyolország között a Carolina szigeteket ismeretes ügye úgy látszik még igen soká fog tárgyalatni. A német és spanyol lapok néhány nap óta újból megkezdették a legmeresebb tolváborút.

Páris politikai köreiben jelenleg élénk vita

TÁRCZA.

A Csákány uram remeke.

— Ejnye, hogy a hetvenhétretű süstörgős istennyi táncoljon a hátat közepén!... nem megmondtam-e még az este, hogy kend be halzsírral a csizmámat, mert reggelre hó lesz?! Mi? Nem értél rá? Hiába ha az arkangyallal magával van dolgod, még azt is a faképnél kell hagynod, ha én parancsolok valamit! Erted? No, azért mondom, ne végy ki a türelmemből meg az ágyból, mert úgy a plafonra ragasztalak, hogy... No, mit bámulsz, mért nem visz az ördög? ... Megállj csak... Hoczi azt a kis butykost az asztalról... Megmondtam, ugy-e, hogy ma reggelre hó lesz!

Nemzetes Csákány Dömötör uram az ágyban ülve mondta el ezt a reggeli ajtatosságot. Hanem volt is foganatja, mert a felesége mindjárt az elején bedugta mind a két fülét, a pesztonka meg úgy kihurczolkodott a csizmákkal, hogy még az egyik papucsát is bennefelejtette.

Csákány uram, miután belebujtatta lábszárait a szűk nadrágba és a halzsíros csizmákba, nekiment egy tál hideg víznek és úgy megtenyereelte az orcáját, mintha legalább is hat bört akart volna róla dörzsölni. De biz az változatlan marad, mint a Madarász tata politikája. Hozzá volt már szokva az ő ábrázata az efféle nyájas-kodásokhoz. A hajával már valamivel több teketóriát csinált, a mennyiben nemcsak elől a baloldalon, hanem hátul a közepén is elválasztotta. Mikor aztán nagy szuszogás közt a kefével lesimította, úgy állt az, mintha minden szálát egyenként lecsirizelte volna.

tárgyát képezi, hogy ki veszi át a kamarában a „köztársasági“-párt vezetését, Clemenceau vagy Lokroy? A mérsékelték Locroy pártján állanak. Utóbbi a párisi lajstromon mint első megválasztott állott s azt hiszik, hogy ő képes, egy „kormány képes köztársaság párt“ vezényletére. A Francia köztársaság érdekében állana, ha Lokroy venné át a vezényletet, mert nagyon kell tartani Clemenceau nagyraágásától.

Angolországban most folynak még pedig igen élénken a választási mozgalmak. Gladstone még tartalékban van. E napokban nagy választási választási gyűlés volt Bristolban Hicks-Beach által összehívva Utóbbi a mostani kormány elönyéről szolt, s kárhóztatta Gladstone törekvéseit. Hartington lord Aeriugtonban tartott beszédet s a Consvratimuskak nagy hódolatot rakott lábai elé. — Az angol királyné főuraságát Betschna-ország és kalahari felett elismerték.

A Balkán félszigetről minden órában más-más hírek jönnek, úgy hogy legjobb ezekről még most mit sem közzétenni. A fejtelenség úgy látszik oly nagy, hogy maga Andrassy gróf sem tud jobban foglalkozni mint az üléseken — „plajbászolni“ azaz rajzolni. A minap rájöttek ugyanis arra, hogy a volt külügyér oly apróságokkal foglalkozik a delegációk ülésein! No hiszen úgy is tudjuk, hogy ott okosat kifundálni nem fognak.

Kezet csókol a miniszter.

A szabadelvűség elérte a tetőpontját — megkezdődtek a miniszteri kezesók.

A trónörökös arany szavakat mondott a kiállítás berekesztése ünnepén, szép és maradandó becsü szavakat, melyek kezeséget adnak, hogy a nemzet minden nagy munkájában számíthat a trón segélyére s támogatására. A magyar trón örököse megértette és velünk megosztja a magyar honszeretetet.

„Hazánkna kszolgáltunk, azon hazának, melynek szent földjéhez a hűség és gyermeki szeretet legszívósabb kötelei keicsatolnak bennünket“!

E panasz jól esnek nekünk s mi sokszor visszafogunk erre emlékezni.

E panasz visszhangra talál az egész országban, de ez az aláztság, mellyel Széchenyi miniszter közeledett a trónörököshöz, hogy megcsókolja kezét, nem egyeztethető össze a magyar nemzet szellemével!

Első sorban a trónörökös sajnáljuk — de ő nem tehet a dologról. Hozzá van szokva, hogy gyanutlanul nyujtsa oda kezét mindazoknak, a kikkel kezét szokott fogni s nem lehetett elkészülve rá, hogy kezesítés helyett magyar minisztertől kezesókot fogkapni

Széchenyi miniszter elfeledkezett a megható pillanatban a varázserőjű szavak hatása alatt, hogy ő Magyarországnak minisztere, a király tanácsadója, az országgyűlés bizományosa. Csakhogy a mit egy öreg szolgálta tehet, az különösnek található, ha miniszter teszi, a népfőnökséget képviselő miniszter.

Midőn a nemzetes ur így készen volt arra, hogy életpályának erre a napra kitézőtt föladatához lásson: így szolt:

— Asszony gondoskodjál a táskabavalóról! Csákányné asszonyság jól tudta, hogy az ura vadászni készül. Pedig úgy gondolta hogy jobban tenné, ha a puszka helyett az olvasót forgatná. Mit kóborogja ő be az egész pusztát, mikor sokkal könnyebb volna szépen a templomba ballagnia. A lelke rajta, ha olyan istentelen!

Azonban, hogy mégis tegyen valamit az ura lelkeért, — lévén éppen péntek — turót győmőszölt be neki egy régi kalendárium levélbe. Hanem arra már nem mert vállalkozni, hogy a táskájába bele tegye: attól félt, hogy eltalál sülni, ha hozzá nyul.

Csakhogy Dömötör ur nem az az ember volt, a ki a lelke miatt turóval menjen vadászni. Azt is elviszi ugyan, de mellé szalonna vagy hideg hus is kell. Nem barát ő, hogy böjtöljön.

Hiába mondta a felesége, hogy elkárhozik, pokolba jut.

— Oda is ember kell! — mondta rá a megtérithetetlen férj.

— Igen ám, de ott áll a bibliában, hogy léssen ott jajtátás és fogaknak csikorgatása! — Mesebeszéd, az ember ezen a világon hagyja a fogait.

A jámbor asszony zsákutczába szorult. Fél kellett hagynia a misszionariussággal és egy darab maradék sültet hoznia.

Csákány ur mint afféle tapasztalt vadász, előbb átvizitált mindent s úgy akasztotta a nyakába a táskát, butykost, vállára vetette a puskát és egy agár társaságában nekiindult nyulázni.

A falu felső részén, a mint elfordult kifelé, egy levelet talált a földön. A czimezeze ez volt: „Valakinek — valahol.“ — A nemzetes ur azt

Az a nemzet, mely 1848-ban oroszlan volt, úgy tud már a hatalom előtt hason csuszni, mint a macska? De azért értjük mi jól, hogy Széchenyi miniszter kezét csókolta, mert hiszen a mai kor szerveilizmusához hasonló, csak a Mária Terézia korszaka mutathat föl. De egy nagy különbséggel azzal tudniillik, hogy Mária Terézia nemcsak uralkodó volt, hanem nő is.

A szabadelvűség elérte a tetőpontját — megkezdődtek a miniszteri kezesók. Ily miniszterek akarják azután megkötni az új egyezséget Ausztriával? Ily miniszterek akarják legyőzni a gazdasági válságot, ily miniszterek akarják megvédeni Magyarországot a küllelenségtől? Valóban érdemesebb és jellemzőbb dolog a Tisza Kálmán miniszterelnökségének tizedik évfordulóján nem történetet — mint ez!

Veressetek erről is bronz érmet — mamelukok!

Uniformis!

Az emberi ész ki szokta korrigálni a teremtés hibáit. A jó istenen egyedül a madarakat öltöztette volt czifra ruhába, azonban az embert nem öltöztette uniformisba! No hát jött az emberi ész, a mely nem hirdette, hogy ezek a pávák páváskodjanak mikor az embernek nagyobb a hiusága mint a pávának, s megteremtette az az uniformist. A teremtés hibája ki lett egyenlítő. Odáig jutottunk ezzel a közhasznú találmánnyal, hogy ma holnap tarkábbak lesznek a nagy városok utcái mint virágokkal behintett mezők, Már-is lépten-nyomon virit az uniformis s a kinek még nincs az iriglyi a hordárok dolgát, mert azok is, mint a rendőrségek uniformisban járnak.

A napokban egy a fővárosba utazó uri ember Kassától Budapestig 20 féle uniformist különböztetett meg. Hanem azt sem tudta, hogy mi-fele érdemeket, milyen fényes tehetségeket takar az a sok különböző uniformis és összetévezett katonatisztet a tűzoltóval, a végrehajtott az erdészrel, a postatisztet az első éves gyógyszerész növendékkel a ki leginkább feszített katonapatyikus uniformisában.

A boldogtalan embert ezekért a kérdésekért öten hívták ki párbajra, hárman megöklözték, ketten legazembereztek s utóljára a szerencsétlen úgy megbódult a különböző uniformisok jelentőségének tanulmányozásába, hogy mire Budapestre ért rögtön a Lipótmezőre kellett szállítani.

Szép az az uniformis jaj be nagyon szép! s mivel olyan nagyon szép hát hogy lehetne el nélküle a bíró? Nemsokára uniformisba fognak ezek is a törvénynek éleget tenni!

A lámpagyújtók csak mosolyognak magokban, mert már nekik van uniformisok, igaz hogy most még ezek karóv gyanánt viselik de erősen fogadoznak, hogy az ő uniformisuk lesz nemsokára a legszebb, narancssárga kabát karmaszín hajtókával! a ki aztán még ennek az uniformisnak sem szalutál, az a bíróság elé való, abbau nincs érzék a tisztesség iránt.

gondolta: legyen hát ő az a valaki. Fölszakította a levelet és elolvasta. Majd a nyavalya törte ki töle.

A papírlapon ugyan csak ennyi volt írva: „Szerencsés vadászatot!“ — de ez untig elegendő volt arra, hogy Dömötör urat elöntse az epe. Ki lehetett az a gézengúz, a ki ezt az infámis merényletet elkövette?

Ha nem röstelte volna a dolgot, nyomban visszafordul. Mert hát tudni kell hogy egy igazi jágert semmivel se lehet annyira megboszántani, mint avval, ha valaki szerencsés vadászatot kíván neki. Szóval nem lett volna tanácsos a nemzetes urat ebben a jókivánságban részesíteni. De oly czudarul rá volt szedve Valaki „szerencsés vadászatot“ kíván neki és ő a puskatúsával még hátba sem ütheti. Ez a mérgek mérge!

A corpus delectit zsebre vágva tovább ment. De ez a két szó, mint valami átok, folyvást a füleiben hangzott. Meg is fogta. Térdig erő hóbán bejárta az egész pusztát s még csak egy kölyök nyulra sem akadt.

Mérgeben a sziverősítőt is fenekig kiszopta már a butykosból.

A mint öles léptekkel keresztül-kasul méregette a határt, egyszerre észreveszi, hogy az árokparti bozótban valami mozog.

A Sóbaj kutyát egy intéssel maga elé idézte és célbavette azt a valamit.

A durranást egy keserves vonítás követte, utána pedig egy ember egetrázó szitkok között ugrott ki a bokorból. És ő abban az emberben legjobb barátjára, Borvirágh Dánielre ismert. Ez persze dühében lemarházza-szamarazta Dömötör barátját, a ki azonban nem maradt adós a viszontzimekkel s miután jól elagyabugyálták egymást szóval, akkor kibéklültek és Dániel ur meghívta barátját vendégnek a tanyájára.

Mivel azonban még mindig nincs minden foglalkozás számára külön uniformis, hogy ezen az égető szükségén segítsünk mi is javaslatba hozunk néhány egyenruhát:

1.) a képviselők viseljenek szalmaszínű ruhát s ezekben kis csépet, mely uniformis igen pregnansan jellegzné a honatyai misziót.

2.) a hírlapírók zöld ruhát s főlegük mellett kacsatolt viseljenek, miután az a fajta emberek igen sok zöldet irnak és tömérdek kacsat bocsátanak világgá.

3.) a misztérikhez okvetlenül fekete fátyol kellene kalapjuk mellett viselni, mert nekik már csak illenek meggyászolni a nagy adó terhe alatt nyögő nemzetet.

4.) az ügyvédek uniformisa, mint gyűrűt köpenyeg és lukas zsebek, előbbi a csürést-csavarást, az utóbbi a perköltségekkel elégedetlenséget jelenti.

5.) az orvosoknak kaszát kellene hordaniok hogy rájuk ismerjenek mert hiszen hatalmasan segínek a kaszás halálnak.

De legyen most elég ennyi, jövőre talán újabb és terjedelmesebb javaslatokkal lépend elő az uniformis nagy tisztelője s az uniformis emberek irigye: **Fippsz.**

H I R E K.

Olvasóinkhoz! Eddig még igen számosan nem küldték be az előfizetési pénzeket az október-decemberi negyedre! Főlkérjük tehát újból mindazokat kik a „Népjogot“ tartani óhajtják szíveskedjenek intézkedni most már annál is inkább, mert az előfizetési díj egy negyedévre 1 frt. Ugy hisszük azon igen tisztelt olvasóink s volt előfizetőink kik eddig még a „Népjogot“ újból meg nem rendeltek nem kívánják, hogy mi a lapot az ő részükre ingyen csináltsuk, nekünk is vannak kötelezettségeink, melyeknek mindenkor pontosan meg kell felelnünk! Tehát méltóztatásukkal intézkedni s az előfizetési pénzeket postautalvánnyal beküldeni.

Egy negyedre csak 1 frtot!

A „Népjog“ kiadóhivatala
Budapest, VIII. Eszterházy-utca 12.

— **A kiállítási sorsjegyek** huzása, méltó volt a kiállítás tulnyomó jellegében; mert nem akarván bár mit is levonni kiállítás iparosaink érdeméből, de tagadhatlan, hogy a kiállítás különös egy némely ágában, például csak a butorozott szobákat hozzuk fel; izlésre nézve zsidó volt, a falomály setét bársony; szinte beleképzelte az ember a gazdag zsidót a világosságot kerülő lelkiismeretével; a pamlagokra a kövér jebuzeust, zálogban nála rekedt ékszerével. A sorsjegyek kóvették az általános áramlatot, a főnyereményt 100 ezer forintot Politzer zsidó bankár vitte el, ki igen zsidó észjárással rögtön azt állította, hogy ő egy más valakinek megbízottja, nehogy őt is, az ilyenkor szokásos módon lehessen jótékony cselokra megsarcolni. Hiába mindig mondtuk mi azt, hogy nincs az antisemitizmusnak hívelő szövetsége, mint a zsidóság maga.

— **A szerencsejáték Ausztria Magyarországon.** Az utolsó hat év alatt Ausztria-Magyarországon. 2.300.000 darab sorsjegy adatott

A szerencsétlen nyöszörgő kutyát ketten cipelték haza. Mire azonban a szállást elérték, a Dömötör ur áldozata megszűnt szuszogni.

Kegyelet jelül megülték a torát.

Borvirágh Dániel elmondta a szegény állatnak minden érdemét. Legnagyobb érdeme mindenestre az volt, hogy a lesben ő mozgott és nem a gazdája, mert különben Dömötör öbele szalasztotta volna az olímpilulákat.

Mire beköszöntött az este, a háziurat a bánat és bor ugy legyalázta, hogy horkolva borult az asztalra.

A vendég elérkezettnek látta az időt, búcsút venni. Borvirághné számba akart fogatni, de a nemzetes ur azt mondta, hogy ő gyalog megy. Végre a jó asszony szépen megköszönte neki, hogy egy komisz dögöt ledurrantotta. Impertinens egy kutya volt az. A lakásból kilopta a húst; ha kedve szottyant, három csirkét is megfojtott egyszerre; a tejeskőcsögöket feldöntögette, sat. És ezeken a virtuságain az ő férje nagyokat nevelt. Ugy kell annak a dögnek!

Dömötör ur, miután ezeket végighallgatta és helybenhagyta, nyugodalmas jóczzakát kivánt és eltávozott.

Az este hideg volt nagyon. Az égbolt tele esteli ragyogó csillaggal. (Csákány Dömötör még többet is látott, mint a mennyi voltaképen fenyeskedett fölötte.)

Szabálytalan léptekkel gázolta az országúton a havat. Közel volt már a faluhoz, midőn az árokpárt mellett álló fák egyikén valami sőtét tömeget pillantott meg.

No, az már csak nem lehet kutya, gondolta magában. Előbb azonban mégis körülnézett, hogy nem az ő agara mászott föl a fára. Az ott ásitózt mellelte.

el 100.000.000 forint értékben. E szerint átlag 17 millió értékben mind eladottak. 1881-ben jöttek a szerb sorsjegyek. 1882-ben 6 millió ára osztrák vörös sorsjegy került vásárba s ugyanakkor 4 millió ára magyar vörös kereszt sorsjegy kelt el. Ezeket kivül még számos más fajta sorsjegy jött forgalomba. A jövő évben lesz összesen 58 huzás, melyeken $4\frac{1}{3}$ milliót nyerhetni főnyereményben, $1\frac{1}{3}$ milliót melléknyereményben és $10\frac{1}{2}$ milliót a legkisebb trefferekben!

— **A diakovári püspök** az ismert magyarfaló Strosmyerről nagy szörnyűködéssel írják a lapok, hogy a püspökség erdeit hogy pusztította ki, és mennyit pazarolt el ő és barátai. Kiszámítják, hogy ötödfél milliót vett be az erdőkből s a nagy garral hirdetett összes jótékonyágai alig tesznek ki fél milliót. Mindezt ugyan mindenki tudta eddig is, csak hogy addig, míg a zsidók ott fát vehettek és óriásiilag rebacholtak, addig a magyar zsidó lapok is hallgattak, most elfogytak az erdők, a különféle Krausz és Mauszok nem rebacholhatnak többé, most feltámad a lapok hazafisága is végre a barátságuknak. Igazi zsidó morál.

— **Vahrman zsidó** két Ferenczy testvértől megvette birtokukat Szabolcsmegyében. — Midőn minden a mi keleti, mozog, valóban csodáljuk midőn egy-egy zsidó ingatlanba fekteti pénzét. No de hát vannak hős zsidók is. Egyiptomban is sok birtokot bírtak a zsidók, mielőtt az ismeretes vörös tengeri utazást megtették.

— **Czecczen egy kikeresztelkedett zsidó** bele szeretvén egy kis jordánelleába ismét zsidó-uak declarálta magát. Volt már alkalmunk a keresztény papságot figyelmeztetni, hogy csak szigorú bírálat után fogadjanak be a keresztény egyház kebelébe megterő zsidókat, vagy talán zsidó keresztelésnél több vizet kellene használni, például a Balaton közepén.

— **Hasznos javaslat** A bécsi antisemita képviselők új év után a birodalmi tanács elé annak első ülésén határozott javaslatot fognak terjeszteni, a zsidóknak kivételes állapotba helyezésének dekretálása iránt.

— **Keresd a zsidót** A cservenkai „előleg és hitelegyet“ csödbe került. E rögtöni bukást Roth Zsigmond könyvelő okozta, a ki 100 000 frtot meghaladó elismervényeket, váltókat lopott az egylettől s másfelé adta. A zsidó megszökött! A mint jelentik nincs kilátás arra, hogy az érdekeltek a maguk pénzét visszakapják. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy kergessék el a zsidókat az ily intézetektől! Hát nem okulnak? Addig várnak-e mindentűnt míg alamennyi zsidó szélhámos ellopja az összes pénzt? Takarékpénztárok vigyázzatok!

— **Megszökött zsidó.** Grünwald Sándor a déli vasut szombathelyi raktárának pénztárosa 350 frt előleget fölvevén Bringer zsidó kapuvári bérletől 10 waggon gabonát — vett próbára — persze a vételért nem fizette ki. Grünwald ugyanazt a gabonát egy müncheni czégnak nyomban el adta és árát is fölvette; hir szerint otthon hagyott derek feleségének még Münchenből — közönyös hangon — irt levelet küldvén. Grünwald fölszedgetett mintegy 30—40 ezer frt adósság és három törvénytelen gyermek hátrahagyásával Amerikába szökött egy kávéházi virággal. Ez a Grünwald ko-

Nem sokáig találgatta hát, hogy mi lehet az ottan. hanem megfogta a puskáját és belelőtt. Dömötör öröme valami nagy madár esett le a fáról. Abban állapotodott meg, hogy az nem lehet más, mint sas.

Összekötötte a vergődő állat lábait és a pnska végére akasztotta.

Száz nyulért nem adta volna oda.

Eppen a notárius ur háza mellett kellett elmenie. Az ablakból kiáradó világosság bizonyítá, hogy fönn vannak még. Kártyáztak erősen. Ott volt a kántor, a professzor meg a plebános.

— De azt a szép zsákmányt csak nem visszük haza suttymban. Hadd bámulják meg azok a spillerek. — Halljátok-e hé. ti időlópók! — kiáltá be hozzájuk, az ablakfára olyat ütve, hogy egy üveg fiók kiesett. Halljátok? ma Csákány Dömötör remekelt, — sást lőtt! Hiába kívánt az az akasztanivaló szerencsés vadászatot! Tudta, hogy azok közül volt valamelyik. Közkívánatra hevítte a prédát.

De haj! milyen elképedés következett, mikor sas helyett — pulykát emelt le válláról. — Hej, canis mater! — mondá a pap — hisz ez az én pulykám. Ma egész nap keresték a cselédjeim.

Erre olyan viharos nevetés tört ki, hogy Dömötör ur majd elsédült bele.

Dömötör ur nem szólt semmit, hanem a pulykát a padlóhoz vágta és otthagya őket, mint szent Pál az oláhokat.

Dömötör uron még az éjjel eret kellett vágatni, oly közel járt hozzá a guta.

Igy remekelt Csákány Dömötör uram a vadászaton.

És ezt mint az a jó kívánság okozta.

rában Budapesten nyomdász volt, de csödbe került. Most egyik táyirat a másikat éri. Biringer is szaladgál 8000 frtja után. E piszkos műveletet hallva egy zsidó így sohajtott föl: „Hadd huljek a férgese.“

— **Megszökött zsidó.** Eperjesről írják: Alig hogy Gerskowitz Móríc megbukott svindler löcs lábait kitehette Amerika szabad földjére — már követte őt egy „második“ Engländer H. „Confektiós“ zsidó fajzatu egyén, jól megtömvé zsebeit pénzzel, megbukott, csödböt moodot, s üres boltot hátrahagyva — megszökött, nem a nélkül, hogy boltjába egy „Montefiore“ képet föl ne akasztott volna. A hitelezők megnyugtatóására már köröztetik is! Nesze semmi, fogd meg jól.

— **Agyonlőtte magát a kupéban.** Braun Móríc magyar földbirtokos Triesztből Budára váltott jegyet. Utközben azonban, mert Triesztben rosszul szaporált a földesur zsidó urasága, agyonduzzantotta magát. Kedves egészségére!

— **Iskola tánczteremnek.** Harabáson Bereg megyében a zsidók lakodalmat akartak tartani a református iskolában. Három frtot ígértek egy éjszakára, a lelkesz bele egyezett volna, de a tanító: Kiss Gusztáv erélyén megtört a dolog. Így az iskola nem használtatott rendeltetésével ellenkező célra.

— **Megbukott és agyonlőtte magát.** Werner Móríc aradi zsidó kereskedő és spiritusz főző 150 000 frtnyi üzletvesztéssel megbukván agyonlőtte magát! Piczegeporosz!

— **Kétféjű sas Békés-Szentandráson.** Hihetetlen, de mégis igaz. A békés-szentandrási regále bérlő Lövenstein Hermann dohányárulási engedélyt nyervén, nagy depója ajtajára egy feketesárga táblára pingált kétféjű sas, német felirattal hirdeti a dohányárulási engedélyt ilyképen: Káj Kón. tabak, trafik A regále bérlő, mint értesültünk Galicziából bevándorolt idegen ajkú indigena, nemzetiségére nézve túrlú metszett zsidó, — ki a magyar nyelvet nem is bírja. — Valószínű, hogy elhagyott hazájában dohány árudája volt, s most, hogy kárba nem vesszen, — itt akarja hasznát venni távol földről elhozott kétféjű sasos feketesárga, német feliratú táblájának. No! hogy a magyar alkotmányos aerában egy tözsgyökeres 7000 lelket számláló magyar községben annyi bátorsággal bírjon egy ide vándorolt zsidó, hogy a község méltó botránkozására az ily táblát függessen ki, mégse hittük volna. Azonban reméljük, hogy a hatóság nem fogja e közbotrányt okozó táblát eltűrni, s mielőbb intézkedik hogy a közönység bosszantására a regále bérlő ajtaja fölé kibiggyesztett kétféjű sas és német feliratú fekete sárga tábla továbbra is ott hirdesse a regále bérlő svareczgelb érzelmeit, hisszük, hogy a hatóság hivatalos komolysággal figyelmezteti Lövenstein Hermann regále bérlő zsidót, hogy most már magyar honpolgár lévén — ha bár a magyar nyelvet nem bírja is, — használjon magyar feliratú táblát, nehogy a közönység türelmét vesztve, elhessegesse a kétféjű sást, s akarva nem akarva sárba repüljön a regále bérlő zsidónak e kedvezet madara.

V I D É K.

Kaposvár, november 3-án.

Nem szölok főispáni jubileumról, hanem arról az érdekes érvényes közgyűléséről, melyet Somogy megye törvényhatósági bizottsága tegnapi tartott meg. A nap programjának érdekessége szokatlanul nagy számban hozta össze a megyei t. h. bizottsági tagokat, arról volt ugyanis szó, hogy azt a 14000 forintot, melyet a megye a bukott kereskedelmi banknál helyezett volt el, miként lehessen megmenteni.

Az alispáni jelentés felhozta, hogy a csödbe került intézetnél van a megyének 140 ezer frtja, mely összeget egy már régebben kelt megyei határozat folytán helyeztek ott el. Az alispán ugy vélekedik előadásában, hogy: nincs minden veszve, mert a bukott bank aktívái és passzívái közt levő különbség reményli engedni, hogy a megye követelése nagy részben kikerüljön — ha b á r b i z t o s a t m o n d a n i m é g m i n d e d d i g n e m l e h e t ! Az alispáni jelentés szomorú hatást tett a jelenlevőkre, mindenki tudta, hogy itt nem csupán arról van szó, hogy a megye néhány ezer forintot vesz, de arról is, hogy egyet ért-e a megyei közönység azon minden bünt eltusoló törekvással, melyet a megyei kormánypart és zsidópart ez esetre is már előkészített S z a l a y I m r e orsz. képviselő szölt az alispáni jelentés elhangzása után. Indítványt szándékozik tenni, azért mert meg akarja óvni a megye tisztviselő karát, minden oly dolog gyanujától, mely annak tisztességére nem válhat s hivatkozik a kormánypartnak lelkiismeretére s tisztesség érzetere: ne keressék azt, hogy az indítvány ellenzéki oldalról jön, fogadják el azt! mondja, ki a megye, hogy tisztvi-elői állásával meg nem férhetőnek tartja, hogy oly pénzintézeteknél, melyek a megyével szerződési vagy pénzkezelési letéti viszonyban állnak, a megye tisztviselője bármiféle hivatalt állást elfoglalhasson.

Indítványozza továbbá, hogy a bukott kaposvári hitelbank igazgatósága ellen a tiszti ügyész a büntető bíróságnál lépések megtételére utasítsassék!

Ezen indítványát Szalay Imre azon tudvalevő tények felsorolásával indokolta, hogy a bukott intézet elnöke a megye főjegyzője volt, ki most kompromitálva van azzal, hogy az elnöksége alatti intézetben pénzek veszttek el az alispáni jelentés szerint a megye betete sem kerül ki. Bár az alispáni jelentés rózsás színben tünteti fel a dolgot, mindenki tudja, hogy a viszonyok nagyon rosszul állanak. A megyei bizottság erkölcsi kötelessége világosságot keresni, hogn a bűnösök büntetve legyenek.

A közgyűlés majd nem egyhangú felkiáltással fogadta el Szalay Imre indítványát melyet tiszteletleg pártolt a jelen volt mérsékelt ellenzéki klérus és mágnási kar is.

Csodálkozásunknak kell kifejezést adnunk, hogy a kormány lapja a „Nemzet” tegnapi száma azt sürgönyözött magának: hogy a megyei bizottság tüntetőleg elvetette az antisemita Szalay Imre indítványát! No de hozzá vagyunk mi szokva a hazudozásukhoz!

De örömrőlünk is kell kifejezést adnunk, hogy van Somogyban ember a ki a zsidó párttal nyíltan fellép, hogy vannak ott sokan, a kik megvetésre méltónak tartják a zsidók által a sikasztási ügyben alkalmazott tussolást, örülünk, hogy a kormány Somogyban agyon lett ütve, már nem fog többé bajból oly könnyen felocsudni, ha egyáltalán sikerül.

Szalay Imre nagyon fején találta a szöveget, mert mégis furcsa az, hogy megyei tisztviselők napi szolgálatukért napidíjat huzzanak és szolgáljanak idegen intézeteknél, midőn helyük a hivatalos órában a megye hivatalos helyiségében kellene hogy legyen!

Szalay Imre után Szalay Károly orsz. képviselő határozott indítványt tett, hogy miután kétségtelen az, mikép a bankban veszt a megye, nehogy utólag a veszteség pótdó alakjában a megye közönségét sújtsa, vizsgálat rendeltessék az iránt, ki az oka, hogy a megye pénzei a bankban elvesznek, hogy így a felelősség idejében megállapítható legyen.

Ezen indítványt, dacára annak, hogy mindenki a laposnak találta mint idő előtt el nem fogadták, de nem ám oly óriási többséggel, mint a „Nemzet” már egyszer említett távirata mondja!

Sietek a „Népjogot” értesíteni, hogy antisemita férfiak itt lenn Somogyban fényes sikereket aratnak, e megyét egészen meg lehet hódítani az antisemitizmus javára, mert a kormány-párt itt tehetetlen. — N.

Ujpest, november 4-én.

A „Népjog”-ban megjelent ujpesti vidéki levelek, melyek M. Á. V. aláírással voltak ellátva, nem csekély bosszantást okoztak ama bizonyos „homályos” körökben, melyek legjobban szeretnék, ha rájuk derengő sugár nem esnék. Nagyon, de nagyon haragudtak a zsidók s nem kevésbé azok, a kik ezekkel egy paplan alatt házsártoskodnak. No, mi nem igen bannók, ha megpukkadnánk. „M. Á. V.” közelebről ismertette, hogy adóügyekben miként járnak el, én meg most azt mondom, hogy jövőre sem lesz jobb minálunk, mert adóügyi jegyzőnek egy oly egyent választottak, a ki postapénzek elikkasztása és váltóhamisítás miatt elfogva volt. Ez a becsületes ember Hunyady név alatt szerepel a társadalomban. Igen szép játéka az eseményeknek az, hogy ez a Hunyady ur az utolsó választás alkalmával Vid a jelölttel szemben megbukott s csak iróki minőségben munkálkodott a községházánál. Vid a adóügyi jegyző — nemsokára lépve került, mert sokat hamisított és lopott; ime, az ártatlan ember fogházba került, az pedig a ki vele szemben akkor megökött, a ki néhány évig el volt csukva, most mint ártatlan és mint a társadalmi életben állásra teljesen ismét feljogosított jutott Vid a után az adóügyi jegyző állásra a nép kegyéből mert ez megválasztotta.

No már kérem alásan, hogy ez lehetséges maradjon, hogy egy rovott multtal bíró egyén ily hivatal élére állíttassék az ugyancsak furcsa valami volna, reménylünk, hogy a megye ezt jóváhagyni nem fogja! Hát ennyire jutottunk volna már? Sikkaszróz és németbarátok legyenek a mi községünk előjáról csak azért, hogy az ide csőpörödött zsidók sáskahada tegyen a mi neki tetszik?

Hát nincsen a tisztességes emberek között senki sem, a ki ez ellen felszólalna? Azért vagyunk-e a főváros közös-közében, hogy itt az adófizetőkkel elbánjanak kényök-kedvtük szerint? Azért van-e Uj-Pest, hogy a fővárosból kiűzött sópredek letelepüljön, azért hogy itt üsse fel tanyáját a tolvajok, rablók, leányvásárlók s efféle gazemberek igen „tisztességes” társasága? Az idegenek a kik e nyáron Budapestet — azaz az Andrássy utat — megbámultak, bezzeg nem lettek ide vezetve, mert

ha ezt a telepet látták volna, akkor bizony egész más lett volna a benyomás a mit magukkal vittek a drága bankettek köréből! Pedig hát ki lehetett volna őket ide vezérteni, azokat különösen, a kik „t a n u l m á n y o z n i” jöttek Magyarországra.

Bejártam én már jó nagy részét Európának, láttam a legtöbb nagyobb városokat, s magam mentem el minden zugába Berlinnek, Párisnak, Bécsnek és sok más nagy városnak, de oly valamit mint Ujpestet nem találtam sehol, pedig mindig szemem előtt lebegett a mi fejlődő fővárosunk, a mi „szép” Budapestünk! Ideje volna már, hogy történeket valami! Vagy addig várnak, míg Ujpesten kitűzik azt a zászlót a mely... no de ne jósolgassunk, „Várhatunk még” azt mondta Schmerling s azt kell nekünk is mondanunk! Bizony várhatunk, csak attól tartunk, hogy várakozásunk szomorú ideje alatt Jeruzsálem lesz ebből a mi Ujpestenk, vagy a tűzokádó homokluczkája. — Isten ments!

Justus.

KÖZGAZDASÁG.

Uj termelési ág.

Magyarország mezőgazdasága az utolsó években zsák-utczába szorult, s nem csekély küzdelmébe került, míg onnan kiszabadul.

Hajdan az volt a bajunk, hogy nem voltak közlekedési eszközeink, s a külföldi ember, kinek országa vaspályákkal és olcsó viziutakkal gazdagon behálózva volt, szánakozva mondá el Magyarországról: „megfullad saját zsirjában.” Évtizedek folytak le azóta, és ez idő a régi képet nagyon megváltoztató. Ma midőn belviszonyaink valamivel rendezettebbek, nyugati szomszédaink nagyrésze féltékenyen tekinget felénk s határozottan arra törekszik, hogy a „zsirba fulladás” régi jóslata okvetlenül beteljesedjék: megtaksálják buzáinkat irgalmatlanul, hizott állatainkat be sem eresztik vagy azok bevitelét mindenféleképp nehezítik gyapjunk árát lenyomják. — Azt sem tudta a magyar gazda, mihez fogjon már. Voltak vidékek, melyeken egyes kiválóan előre törekvő mezőgazdái a cukorrépa termelését fölkarolása által annyira haladtak, hogy valóban a nyugatiak kulturájának színvonalára emelkedtek; s ma? — a legkomolyabb válság előtt állanak ők is a többiek sorában.

Ily viszonyok közt uj termelési ágak felkarolása által oda kell hatnunk, hogy gazdaságunk jövedelmezőségét szélesebb alapra fektessük és a pénzbevételeket, sokoldalúság által biztosítsuk az esetleg nem kedvező időjárás vagy árfolyam hatása ellen.

Azon mezőgazdasági ágak közt, melyek Magyarországon eddig kevésbé voltak elterjedve s melyek nagyban felkarolása a mai viszonyok közt tanácsos, első helyen áll az állattartás ma kétségkívül legjövődelműbb iránya: a tejgazdaság

Ez máig nálunk csak a kis házi gazdaság főjövődelmi forrása, mint azon vezértengely, mely körül a gazdaság sok egyéb ága (a tenyésztés a takarmány termelés stb.) forog.

A tejgazdaság biztosítja és fokozza az állattenyésztés jövedelmezőségét: nem rabolja, sőt gazdagítja talajunkban a termő erőt; elősegíti a mezőgazdaságunk intenzívítását.

Ezen okokból a tejgazdaság határozottan hivatalos, hogy Magyarországon mezőgazdaságban szerepet játszik, és késséggel bír arra, hogy idővel számos helyen pótolja a most elvesztett jövedelmi források tetemes részét, E mellett bizonyítanak a következők:

1. Ha hosszabb időn át figyelemmel kísérjük a gazdasági cikkek árszorzóit, lehetetlen elzárkoznunk azon tapasztalat elől, hogy a gyapju-és gabnaárak csökkennek világszerte, míg a hus és tejtermékek árai ha nem is évről évre de nagyobb időközben emelkednek. Es természetes. Mert a gabna és gyapju termelésre minden újból mivelés alá fogott terület már az első pi alatt fogva alkalmas és e mellett mind a gabna, mind a gyapju könnyen szállíthatók; minek következtében a gabna- és gyapjutermelemben a tengerparti országok velünk közvetlenül versenyezhetnek. De már a hus és tejtermelésnél másképp áll a dolog, miután, különösen az utóbbi mindig föltételez bizonyos előrehaladottabb viszonyokat; a tengerparti országok hustermelemben pedig azon szállítási nehézségek miatt, melyek sem elő, sem vágott állatokra nézve mai napig nem voltak leküzdhetők, friss hússal nem befolyásolhatja Közép-európa husárait: s minthogy itt a népesség szaporodása és az igények emelkedése a mezőgazdasági állati termelésével nagyon is lépést tart, a nevezett cikkek nézve mindig nagyobb a kereslet a kínálatnál, minek következtében természetes az árak, ha nem is folytonos de nagyobb időközben állandó emelkedése.

2. Magyarországon mezőgazdasági állam jövedelmeinknek legnagyobb részét gazdasági terményeinek „kivitele” ntán kapná. S mégis elnézzük mégis megengedjük, hogy bizonyos mezőgazdasági termékek föltűnő mennyiségben képezzék bevitel

tárgyát s hogy azoknak ára fejében milliókat viyenek ki tőlünk. — Például tisztán csak sajtert majd másfél millió forintot adtunk a külföldnek a mult évben is, 18.600 métermázsa hozatván be. — Egy tehenünk évenként átlagos tejhozamának értékét 75 frtban számítván, még közel 20 ezer db. fejős tehenél többet kellene tartanunk, mint jelenleg van, tisztán azon czélból, hogy a külföldi sajtot saját piacainkról leszoríthassuk.

3. Kevés ága van a mezőgazdaságnak, melyben ne rettegne a gazdát a túltermelés réme Itt: a tejgazdaság terén még ez sem oly nagy mérvű mert ha azon idő bekövetkezik, melyben túlhaladjuk hazai vevőközönség szükségletének határait, ott van Románia ott van Bulgária és Törökország ott minden időben biztosan találunk piacra. Ezen államok most Svájc, Hollandia és Franciaországból fedezik szükségletüket, melyekkel mi olcsóbb szállítási és frisebb minőség alapján idővel, ha termékeink minősége kifogástalan lesz és kereskedelmi viszonyaink e téren jobban ki lesznek fejlődve, könnyen fogunk versenyezhetni.

4. Azonkívül van egy iránya a tejgazdaságnak, mely annál nagyobb térre fog terjeszkedni, minél előbbre halad városaink lakosságának szaporodása, s minél inkább emelkednek az egyesek igényei a táplálkozás iránt, ez pedig: a városok lakóinak ellátása tejjel.

5. S végre még egy más szempont is sürget bennünket a tejgazdaság felkarolására, annak minél rendszeresebb megalkotására: havasi legelőink értékesítésének nagyfontosságú feladata, mely teljesen figyelmen kívül hagyatott mezőgazdaságunk által a mai napig, a mely pedig csak is a tejgazdaság által történhetik a legmagasabb fokig.

Budapesti tőzsde.

Erték-tőzsde.

— november 5-én.

A nyomott politikai helyzet nyomja a tőzsdéket is, úgy hogy nagyobb forgalom nem indulhat med. Az árak alig változtak a hét folyamán, úgy hogy a mult heti árkelet csaknem tökéletesen érvényes ma is. Lapunk zártakor jegyezték:

Magyar aranyjár. 4 $\frac{1}{2}$ %	98.30
„ papírjárdék	90.40
Osztrák hitelrészvény	282.60
Magyar hitelbank	285.50
Jelzálogbank	110.—
Magyar földhitelintézet zálog levél 4 $\frac{1}{2}$ %	95.10
Osztrák-magyar bank zálog levél 4 $\frac{1}{2}$ %	102.45
Cs. kit. kör. arany	5.92
20 frankos arany	9.95
Német márka	61.50

Gabona-tőzsde.

Az árakban semmi nevezetesebb lendület, az üzlet a hét egy-két napján nagyobb a többi napokon közepes.

Lapunk zártakor a következő árakat jegyezték a tőzsdén.

Buza búsági	76-81 kg.	7.45-8.05
„ tiszavidéki	76-81	7.45-8.05
„ pestvidéki	76-81	7.35-7.95
„ fejérmegyei	76-81	7.35-7.90
„ bácskai	76-81	7.35-7.95
„ északmagyarországi	76-81	7.15-7.65
rozsa	70-72	6.10-6.35
árpa takarmány	60-63	5.30-5.85
„ égetni való	62-64	6.20-7.30
„ sörfőzdei	64-66	7.55-8.95
zab	39-41	6.25-6.35
tengeri uj búsági	75	5.75-5.85
„ másnemű	73	5.60-5.70
köles	—	5.40-5.60
káposzta repcze	— kg.	10 $\frac{1}{2}$ -11.—
repcze, uj	—	10 $\frac{1}{2}$ -11.—

Marhavásár.

Pozsony november 2-án. Fölhajtótak 1406 drb marhát és pedig 1060 magyar ökröt, 22 tehenet, 3 bikát 23 borjut, 154 német ökröt, 11 tehenet, 6 bikát és 125 syrmiai fajtát. A vásár kezdetben igen lanyha volt, pillanatra élénkült, de azután mind végig életlen maradt. Fizettek magyar árut 56-63 frt, német árut 60-64 frt; syrmiai árut 48-53 frt, bivalyt 38-41 frt métermázsanként.

Bécs november 2-án. A fölthajtás 2955 drbra rugott. Volt 641 magyar, 989 galicziai és 1365 német fajta. A nagy, de minden tekintetben kitűnő áruval szemben a vevők tartózkodók maradtak s így az árak 1-2 frrtal mmázsanként a multiekhez képest csökkentek. Fizettek magyar áruért 55-64 frt, németért 57-65 frt, galicziaiért 54-63 frrtot.

Sertés-üzlet.

Köbánya, nov. 5-én. Az üzlet csöndes. Magyar urasági öreg nehéz 42-44, fiatal nehéz 45-56 frt., közép 46-47 frt., könnyű 46.50-47.50 frt., szedett nehéz 42-43 frt., közép 43-44 frt., könnyű 44-45 frt., szerbiai nehéz 43-44 frt., átmeneti közép 43-44 frt., átmeneti könnyű 43-44 frt.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.